

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Laila Freivalds tiger om FN:s roll i Västpapua

Under 2005 kommer FN:s 60-årsjubileum och 100-årsdagen av Dag Hammarskjölds födelse att högtidlighållas. Hyllningstalen kommer att avlösa varandra, men vad har det internationella samfundet dragit för lärdomar av 1900-talets folkmord och andra grymheter? Är FN rätt forum för att skapa fred och rättvisa?

I Västpapua pågår sedan 1960-talet en konflikt som har kostat tiotusentals papuaner livet. Konflikten har sin grund i den FN-övervakade folkomröstning som hölls i landet 1969. Valet gällde om Västpapua skulle bli ett självständigt land eller en del av Indonesien. Efter hot, mord och terror röstade samtliga de 1.026 papuaner som tilläts delta för att Västpapua skulle bli en del av Indonesien. Trots att FN var medvetet om att valet inte hade något med demokrati att göra, godkände generalförsamlingen valförslaget. FN:s medlemsländer valde att blunda inför de indonesiska illdåden. Beslutet drevs igenom av USA och Indonesien under största möjliga

tystnad.

Tystnad råder

Det indonesiska förtrycket har pågått sedan dess. Samtidigt har det internationella kapitalet exploaterat Västpapus naturtillgångar. Redan 1967 – två år före den utlovade folkomröstningen – skrev det amerikanska bolaget Freeport ett kontrakt med den indonesiske diktatorn Suharto. År 1998 tvingades Suharto bort från makten, men det amerikanska bolaget fortsätter gruvarbetet i det som idag är världens största guldgruva.

Kan det vara så att FN på 1960-talet sanktionerade en hård för ockupation, till stormakternas och det internationella kapitalets fromma?

Sedan 2002 pågår en internationell kampanj för att förmå FN att ta initiativ till en översyn av världsorganisationens agerande i Västpapua på 1960-talet. Hittills har FN och världens regeringar besvarat kampanjen på samma sätt som de reagerade inför den indonesiska terrorn vid 1969 års folkomröstning. Tystnad råder. I Västpapua fortsätter det indonesiska

förtrycket. Samtidigt visar ny forskning i USA att det är fullt möjligt att den papuanska befolkningen har varit och är utsatt för ett folk mord, enligt FN:s egen folk mordskonvention.

Hur delaktigt är FN?

Sverige var ett av de länder som teg om illdåden i Västpapua på 1960-talet, framgår det av den arkivforskning som jag genomförde under arbetet med boken Dödlig tystnad (utkommer på Hjalmarson & Högberg i september).

Under 2005 genomför den svenska regeringen olika projekt för att öka kunskapen om och engagemanget för FN. Det leder förhoppningsvis till en fördjupad svensk debatt om FN:s roll i världspolitiken, men utan kritisk självreflektion blir vägen framåt svår.

Utrikesminister Laila Freivalds, är den svenska rege-

ringen villig att verka för att FN:s roll i det eventuella folk mordet i Västpapua utreds av en internationell kommission?

Ett jakande svar på den frågan skulle, mer än det mesta, hedra minnet av Dag Hammarskjöld.

*Thomas Petersson
journalist och författare
styrelseledamot i Föreningen ett fritt Papua*

Not: Ovanstående text är en lätt redigerad version av en artikel som publicerades i Göteborgs-Posten den 27 februari 2005. Laila Freivalds svar lyser fortfarande med sin frånvaro. Samtidigt har den svenska regeringen fått kritik (bland annat från FN-förbundet och tunga namn inom de egna leden) för att man inte för en tillräckligt aktiv debatt om FN:s framtid, trots att FN-toppmötet i New York i september ska fatta beslut om de mest genomgripande reformerna i världsorganisationens historia.

Tidningen behöver allt stöd den kan få. Ekonomiska bidrag kan Du ge genom att skicka dem till plusgirokonto 1 81 92-5. Ange *Merdeka* på talongen.
